

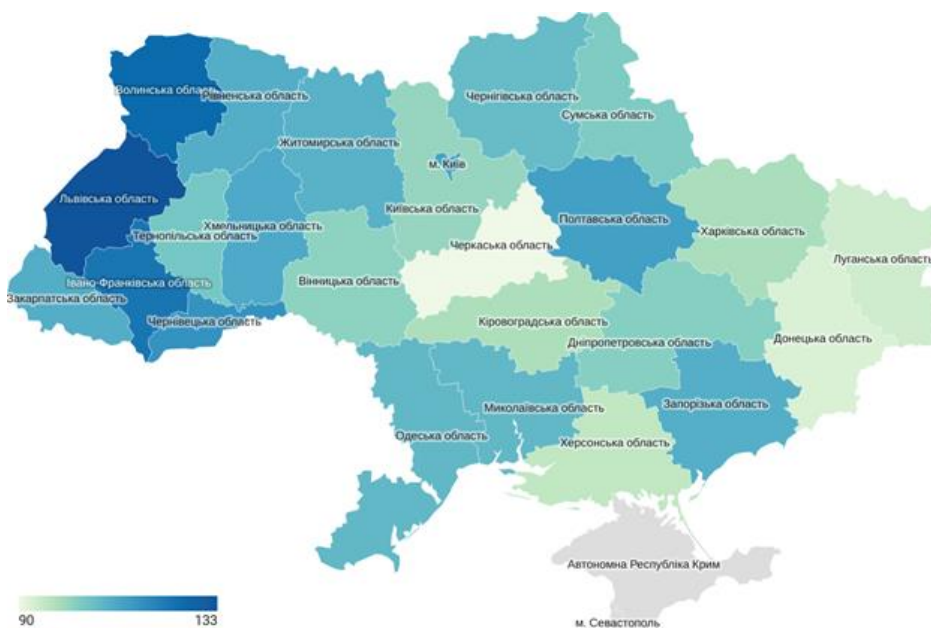
МАЙЖЕ 270 ТИСЯЧ ЖІНОК ЗМОЖУТЬ ПІТИ НА РОБОТУ, ЯКЩО ПОКРАЩИТЬСЯ ДОСТУП ДО ДИТСАДКІВ ТА ЇХ ЯКІСТЬ

Збільшення доступу до дитсадків дозволить матерям вийти на роботу. Згідно з дослідженням ЦЕС, якщо охоплення дітей садками зростає на 10 відсоткових пунктів з 58% до 68%, то майже 270 тисяч жінок отримають можливість працювати і заробляти. Додаткова зайнятість може принести потенційно до 59,4 млрд грн додаткового ВВП на рік.

Про це заявила економістка Центру економічної стратегії (ЦЕС) Анастасія Телетьон під час [презентації](#) звіту “Як покращення доступу до дитячих садків допоможе матерям на ринку праці”.

Збільшити охоплення дитячими садками можна, якщо подолати основні проблеми, про які говорять в глибинних інтерв'ю матері: черги в дитячі садки, переповненість груп, низька якість послуг та висока вартість приватних садків.

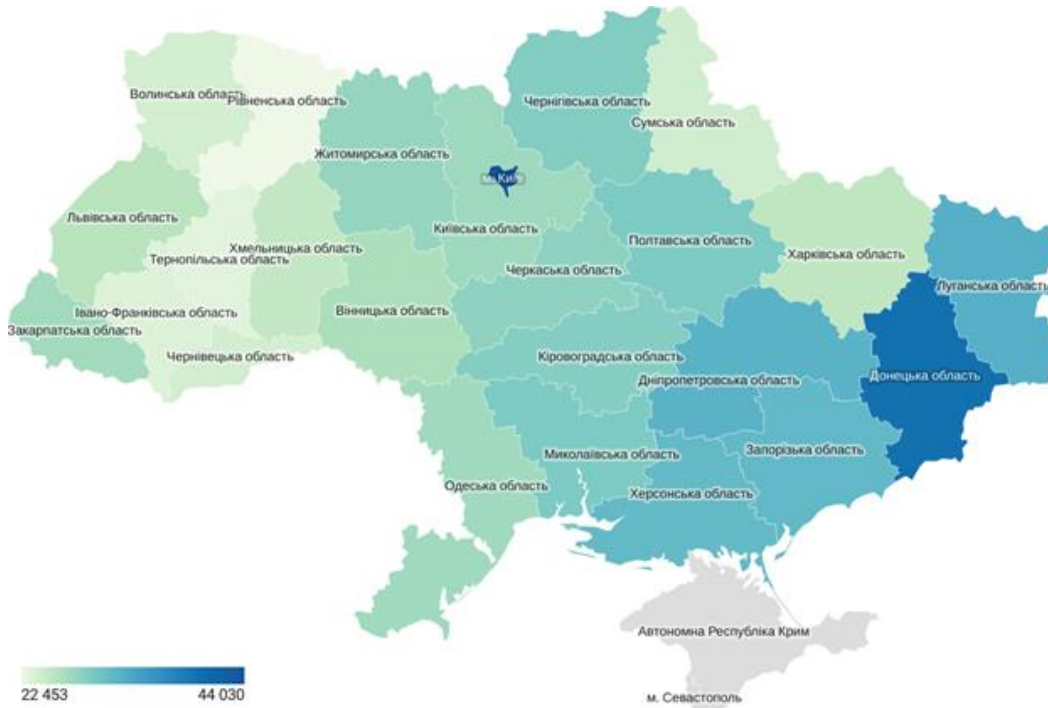
Кількість дітей на 100 місць у ЗДО у регіонах України у 2019 році

Джерело: Державна служба статистики.

Всі ці проблеми є наслідком недостатнього фінансування. Окрім того, через те, що видатки на дошкільну освіту відбуваються за рахунок коштів місцевого бюджету, існує нерівність фінансування на одну дитину між регіонами. В західних областях групи більш переповнені, на додачу з меншим фінансуванням із розрахунку на одну дитину.

Видатки місцевого бюджету на одну дитину у садку у 2019 році за регіонами України, тис. грн

Джерело: Open Budget.

Вирішення проблеми переповненості групи може стати запровадження по всій Україні системи “гроші ходять за дитиною”, яка вже почала працювати в Києві та Тернополі. За цією системою можуть частково покриватися витрати за навчання у приватному дитячому закладі з місцевого бюджету. Але для цього приватний заклад має притримуватися ліцензійних вимог та вести свою діяльність офіційно.

Крім того, зменшення черг можна досягти за рахунок зниження вимог до будівель дитячих садків та до організації харчування. Це полегшить відкриття садків в приватному секторі.

Впровадження електронних табелів відвідування допоможе систематизувати інформацію щодо наповненості груп протягом року. Додатковим рішенням є впровадження системи “overbooking”, коли в дитячий садок записують більше дітей з розрахунку на те, що певна частка дітей не відвідуватиме дитсадок. Наприклад, у Києві, згідно з даними КМДА, у вересні-грудні 2019 року щоденне відвідування було в середньому на рівні 65%.

Низька заробітна плата демотивує хороших педагогів йти працювати до дитсадків та є причиною низької якості послуг.

Щоб покращити ситуацію з кадровим забезпеченням, необхідно зменшити вимоги до тривалості навчання вихователя та відв’язати зарплати від єдиної тарифної сітки.

Незважаючи на жорсткі вимоги щодо організації харчування, якістю продуктів іноді нехтують, приймаючи зіпсовану продукцію від постачальників чи економлячи на вартості продуктів. При цьому харчування не є інклюзивним, тобто не враховує специфічні потреби певних груп дітей. Рішенням тут може стати пом'якшення застарілих вимог до організації харчування, залучення батьків до контролю за дотриманням якості та/або затвердження різних варіантів рецептур.

Легалізація співоплат батьків у дошкільних закладах та підвищення їх прозорості та підзвітності може бути одним з джерел фінансування збільшення зарплат вихователів та покращення якості послуг загалом. Оплата від батьків й так часто здійснюється, проте неофіційно, тому такий механізм не повинен викликати негативного сприйняття. А малозабезпечені сім'ї мають отримувати послуги безкоштовно.

Прочитати повне дослідження Центру економічної стратегії “Як покращення доступу до дитячих садків допоможе матерям на ринку праці” можна за посиланням: <https://ces.org.ua/access-to-kindergartens-and-mothers-in-the-labor-market/>

Відео з презентації звіту за участю **Ганни Новосад**, міністерки МОН (2019-2020), **Наталії Піпи**, нардепки та секретарки Комітету ВР з питань освіти, науки та інновацій, **Світлани Нерянової**, начальниця відділу дошкільної освіти МОН, **Олени Бошно**, начальниця управління дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти КМДА та **Оксани Дутчак**, заступниця директора Центру соціальних та трудових досліджень: <https://www.facebook.com/cesukraine/videos/733486167264161/>

Дослідження проведені за підтримки «Ініціативи з розвитку аналітичних центрів в Україні», яку виконує міжнародний фонд «Відродження» у партнерстві з Ініціативою відкритого суспільства для Європи (OSIFE) за фінансової підтримки Посольства Швеції в Україні».